

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/17/2018
Identifikačné číslo spisu: 6096897580
Dátum vydania rozhodnutia: 29. mája 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6096897580.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. mája 2018 v Bratislave v trestnej veci odsúdeného E. Z., pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb., v znení zákona č. 248/1994 Z.z., o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 9. apríla 2018, sp. zn. 4T/79/1996, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného E. Z. sa z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) uznesením z 9. apríla 2018, sp. zn. 4T/79/1996, podľa § 90 ods. 1 Tr. zák. rozhodol, že výkon trestu odsúdeného E. Z. nie je premlčaný, pretože doba, po ktorú nebolo možné trest vykonať preto, že sa odsúdený zdržiaval v USA, sa do premlčacej doby výkonu trestu nezapočítava. Zároveň, druhým výrokom tohto uznesenia, krajský súd zamietol žiadosť odsúdeného o zrušenie medzinárodného zatýkacieho rozkazu. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený E. Z. prostredníctvom obhajcu sťažnosť najskôr blanketovým písomným podaním dňa 19. apríla 2018, ktorú následne doplnil podaním z 26. apríla 2018. V odôvodnení sťažnosti odsúdený uviedol, že krajský súd na premlčanie výkonu trestu neaplikoval správnu právnu úpravu, neodôvodnil, aké okolnosti nasvedčujú jeho úmyselnému vyhýbaniu sa výkonu trestu pobytom v Spojených štátoch amerických a nesprávne posúdil, ktoré úkony súdu spôsobujú prerušenie premlčacej doby. V tejto súvislosti odsúdený namietal použitie § 90 Tr. zák. na plynutie celej premlčacej doby, pretože táto začala plynúť ešte počas účinnosti predchádzajúceho Trestného zákona, dňa 9. decembra 2000. Z tohto dôvodu malo byť podľa odsúdeného minimálne do 31. decembra 2005 na plynutie premlčacej doby aplikované ustanovenie § 68 zákona č. 140/1961 Zb., pričom s poukazom na § 2 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. je podľa odsúdeného možné aplikovať ustanovenie § 68 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. aj v prípade premlčania výkonu trestu po 1. januári 2006. Samotný krajský súd pritom v medzinárodnom zatýkacom rozkaze uviedol § 68 zákona č. 140/1961 Zb., pričom ak v napadnutom uznesení uviedol § 90 Tr. zák., ide o nesúlad, ktorý zakladá dôvod na zrušenie medzinárodného zatýkacieho rozkazu. V ďalšej časti sťažnosti odsúdený poukázal na nedostatky medzinárodného zatýkacieho rozkazu, konkrétne uvedenie údajov podľa § 490 ods. 3 písm. d) Tr. por. aj napriek tomu, že § 490 ods. 4 Tr. por. vyžaduje len uvedenie údajov v zmysle § 490 ods. 3 písm. a) - c) Tr. por. a

absenciu úkonov smerujúcich k výkonu právoplatne uloženého trestu v zmysle § 490 ods. 6 Tr. por. Odsúdený má za to, že do zahraničia vycestoval legálne a legálne sa tam aj zdržiaval, pričom táto skutočnosť je relevantná pre posúdenie započítania doby jeho pobytu v Spojených štátoch amerických do premlčacej doby. Podľa odsúdeného prvostupňový súd relevantným spôsobom nevysvetlil, ako sa úmyselne vyhýbal trestu pobytom v Spojených štátoch amerických, keďže tam legálne vycestoval viac ako päť rokov pred vydaním rozsudku a o svojom odsúdení informovaný nebol. V tejto súvislosti nepoprel, že vedel o svojom trestnom stíhaní, avšak v čase jeho odchodu do zahraničia bola jeho trestná vec právoplatne vrátená prokurátorovi. Zároveň uviedol, že v roku 1995 nemal povinnosť hlásiť orgánom činným v trestnom konaní zmenu adresy na doručovanie, pretože táto povinnosť bola zvedená až zákonom č. 301/2005 Z.z., účinným od 1. januára 2006, a o tejto povinnosti nebol poučený ani pri svojom výsluchu dňa 3. novembra 1994, ako to krajský súd nesprávne uvádza v odôvodnení svojho uznesenia. Odsúdený taktiež nesúhlasí s názorom prvostupňového súdu, že opatrenia uvedené na str. 4 a 5 napadnutého uznesenia možno považovať za úkony smerujúce k výkonu trestu, pretože odborná literatúra za takéto úkony považuje najmä nariadenie výkonu trestu odňatia slobody, či príkaz na dodanie do výkonu trestu odňatia slobody. Premlčanie výkonu trestu podľa jeho názoru neprerušujú také opatrenia súdu, ktoré sú vykonané iba formálne a v skutočnosti nesmerujú k výkonu trestu a pre výkon trestu sú nepodstatné. Zo spisového materiálu pritom nie je zrejme, akým spôsobom sa krajský súd dozvedel o pobyte odsúdeného v Spojených štátoch amerických a taktiež nie je zrejme, prečo sa krajský súd neobrátil priamo na Národnú ústredňu INTERPOL, ak disponoval informáciou o pobyte odsúdeného v USA, ale opätovne zasielal výzvy Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, ktoré však zjavne nebolo schopné vypátrať pobyt odsúdeného a realizovať jeho zadržanie. Z tohto dôvodu považuje odsúdený opakované žiadosti krajského súdu Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru za formálne úkony, ktoré reálne neviedli k výkonu trestu a preto ani nemohli mať za následok prerušenie premlčania výkonu trestu. Navyše, úkon súdu z 25. septembra 2002 nebol vydaný oprávnenou osobou (predsedom senátu súdu prvého stupňa), tak ako to vyžadovalo v tej dobe účinné ustanovenie § 315 ods. 1, ods. 3 a § 321 ods. 1, ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. a z tohto dôvodu považuje odsúdený tento úkon za nulitný. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade, ak by sa žiadosti krajského súdu Obvodnému riaditeľstvu Policajného zboru považovali za úkony prerušujúce plynutie premlčacej doby, tak medzi žiadosťou krajského súdu, adresovanou veľvyslanectvu Spojených štátov amerických z 9. augusta 2001 a ďalším úkonom vykonaným oprávnenou osobou (predsedom senátu), t.j. urgenciou súdu z 22. septembra 2006 uplynulo viac ako päť rokov, čo znamená, že výkon trestu premlčaný zjavne bol. Na základe uvedeného odsúdený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a rozhodol tak, že vysloví premlčanie výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného E. Z. a súčasne zruší vydaný medzinárodný zatýkací rozkaz. Spis so sťažnosťou bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu sťažnostnému predložený dňa 14. mája 2018. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na podklade riadne a včas podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k záveru, že podaná sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná. Podľa § 90 ods. 1 písm. d) Tr. zák. uložený trest nemožno vykonať po uplynutí premlčacej doby, ktorá je päť rokov pri odsúdení na iný trest. Podľa § 90 ods. 2 Tr. zák. premlčacia doba sa začína právoplatnosťou rozsudku a pri podmienenom odsúdení, podmienenom odsúdení s dohľadom, podmienenom prepustení alebo podmienenom prepustení s dohľadom právoplatnosťou rozhodnutia o tom, že sa trest vykoná. Podľa § 90 ods. 3 Tr. zák. do premlčacej doby sa nezapočítava doba, po ktorú nebolo možné trest vykonať preto, že sa odsúdený zdržiaval v cudzine s úmyslom vyhnúť sa trestu, alebo bol na ňom vykonávaný trest odňatia slobody. Pokiaľ odsúdený v podanej sťažnosti namietal nepoužitie právnej úpravy premlčania výkonu trestu podľa zákona č. 140/1961 Zb. aj napriek tomu, že premlčacia doba začala plynúť za účinnosti tohto zákona, je v tejto súvislosti potrebné poukázať na § 437 ods. 1 Tr. zák., v zmysle ktorého „ak došlo k premlčaniu trestného stíhania alebo k premlčaniu výkonu trestu pred účinnosťou tohto zákona podľa doterajších predpisov, ustanovenia o premlčaní trestného stíhania a premlčaní výkonu trestu sa podľa tohto zákona nepoužijú“ (pričom nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. septembra 2014, sp. zn. PL. ÚS 9/2013 nebol vyslovený nesúlad tejto vety ustanovenia § 437 ods. 4 Tr. zák. s Ústavou Slovenskej republiky, ale len nesúlad druhej vety tohto ustanovenia). Keďže k premlčaniu výkonu trestu nedošlo pred účinnosťou zákona č. 300/2005 Z.z., krajský súd preto postupoval správne, keď rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 300/2005 Z.z., a nie

podľa ustanovení zákona č. 140/1961 Zb. V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že právna úprava premlčania výkonu trestu podľa zákona č. 140/1961 Zb. nie je pre odsúdeného ani priaznivejšia než právna úprava uvedená v zákone č. 300/2005 Z.z., pretože premlčacia doba podľa § 68 ods. 1 písm. d) zákona č. 140/1961 Zb. aj podľa § 90 ods. 1 písm. d) Tr. zák. je v oboch prípadoch päť rokov. V prospech odsúdeného nemožno vykladať ani spočívanie premlčacej doby podľa § 68 ods. 2 druhá veta zákona č. 140/1961 Zb., predovšetkým s poukazom na uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3 Tdo 746/2002 a sp. zn. 8 Tdo 1044/2008, v ktorých bol vyslovený právny názor, podľa ktorého je pri výklade pojmu „zdržiavanie sa odsúdeného v cudzine“ potrebné zohľadniť vnútropolitické zmeny po roku 1989 z pohľadu slobody pohybu občanov, čo znamená, že po roku 1989 treba pod neoprávneným držiavaním sa odsúdeného v cudzine rozumieť akékoľvek zdržiavanie sa v cudzine v úmysle vyhnúť sa výkonu právoplatne uloženého trestu, a to o to viac, že trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb., s ktorým neoprávnenosť zdržiavania sa (pobytu) odsúdeného v cudzine úzko súvisela, stratil platnosť ešte v roku 1990. Uvedenú argumentáciu, použiteľnú aj v slovenskej právnej úprave, si osvojil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (keď na uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky odkazuje napr. v uznesení z 23. apríla 2015, sp. zn. II. ÚS 266/2015). Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že podmienky premlčania výkonu trestu v zmysle zákona č. 140/1961 Zb. a v zmysle zákona č. 300/2005 Z.z. sú v podstate totožné. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. decembra 2000, sp. zn. 4T/79/96 nadobudol vo vzťahu k odsúdenému E. Z. právoplatnosť 8. decembra 2000. Ešte pred právoplatnosťou rozsudku, v priebehu prípravného konania, odsúdený opustil územie Slovenskej republiky. V tejto súvislosti v podanej sťažnosti argumentuje skutočnosťou, že síce o svojom trestnom stíhaní vedel, ale o svojom odsúdení informovaný nebol, keďže do zahraničia vycestoval v čase, keď bola vec vrátená späť prokurátorovi do prípravného konania. Tu je však potrebné poukázať na skutočnosť, že vec bola vrátená prokurátorovi na došetrenie len vo vzťahu k bodu 2 obžaloby, teda vo vzťahu ku skutku, z ktorého boli obvinení iba G. C. a Ing. B. P.. Na odsúdeného E. Z. bola podaná obžaloba len za skutok uvedený v bode 1 obžaloby, pričom vo vzťahu k tomuto skutku krajský súd, ani najvyšší súd nezistili potrebu jeho došetrenia v prípravnom konaní. Uvedené výslovne konštatoval tak krajský súd vo svojom uznesení zo 6. apríla 1995, sp. zn. 3T/6/95 (doručenom odsúdenému E. Z. do vlastných rúk 10. mája 1995, č.l. 798 spisu), keď na str. 4 uviedol: „Súd vzhľadom k doteraz nazhromaždenému dôkaznému materiálu nepochybuje o správnosti trestnoprávneho stíhania všetkých piatich obžalovaných, avšak najmä skutok uvedený pod bodom 2/ bude potrebné ešte prešetriť v rámci prípravného konania.“, ako aj najvyšší súd, ktorý vo svojom uznesení z 29. júna 1995, sp. zn. 3To/39/95 (doručenom odsúdenému E. Z. 8. septembra 1995, č.l. 818 spisu) na str. 5 uviedol: „Ani najvyšší súd nezistil potrebu došetriť vec v prípravnom konaní, pokiaľ ide o body 1, 3 a 4 obžaloby. Čo sa týka bodu 2 obžaloby, ktorého sa týka podstata a širšie úvahy napadnutého uznesenia, aj najvyšší súd zistil, že v tomto smere vec nie je náležite došetrená, lebo odstránenie rozporov medzi výpoveďami obvinených C. a P. má zásadný význam pre zistenie ich viny a na vyrovnanie sa s ich obhajobou, v rámci ktorej každý z nich v podstate usvedčuje spoluobvineného s cieľom zbaviť sa vlastnej trestnej zodpovednosti, resp. zmenšiť jej rozsah (C).“ Pokiaľ si teda odsúdený E. Z. podľa vlastného vyjadrenia bol vedomý vrátenia veci prokurátorovi, musel si byť (s poukazom na citované časti rozhodnutí) vedomý aj toho, že po došetrení skutku pod bodom 2 obžaloby (zo spáchania ktorého on obvinený nebol) bude vec opätovne predložená na rozhodnutie krajskému súdu. Z uvedeného potom vyplýva, že ak odsúdený opustil územie Slovenskej republiky v čase, keď trestné stíhanie vo vzťahu k jeho osobe nebolo právoplatne skončené, nemožno toto jeho konanie vykladať (s poukazom na vyššie uvedené) inak, než ako jeho zdržiavanie sa v cudzine s úmyslom vyhnúť prebiehajúcemu trestnému stíhaniu a následne aj uloženému trestu odňatia slobody. Uvedené zvyrazňuje aj tá skutočnosť, že odsúdený si dňa 19. septembra 1994 zvolil za svojho obhajcu JUDr. Jána Foltána (plná moc na č.l. 65 spisu), ktorý ho zastupoval v priebehu celého konania, až do vyhlásenia rozsudku dňa 16. decembra 2000. Odsúdenému tak v tomto smere nič nebránilo kontaktovať svojho obhajcu (ktorému v priebehu celého trestného konania nevypovedal plnú moc) a zistiť aktuálny stav trestného konania. Aj táto skutočnosť preukazuje zámer odsúdeného vyhnúť sa pobytom v cudzine výkonu trestu odňatia slobody. Možno preto jednoznačne konštatovať, že boli splnené všetky podmienky na vyslovenie spočívania premlčacej doby v zmysle § 90 ods. 3 Tr. zák. počas pobytu odsúdeného v Spojených štátoch amerických tak, ako to urobil krajský súd v prvom výroku napadnutého uznesenia. Aj napriek vyššie

konštatovanému spočívaniu premlčacej doby počas pobytu odsúdeného v cudzine, krajský súd počas tejto doby vykonával úkony, ktorými sa snažil zistiť jeho pobyt a zabezpečiť jeho dodanie do výkonu uloženého trestu odňatia slobody. Všetky tieto úkony krajský súd vyčerpávajúcim spôsobom rozpisal v napadnutom uznesení a z tohto dôvodu na ne najvyšší súd v plnom rozsahu odkazuje. Pre úplnosť sa žiada dodať, že pokiaľ odsúdený v podanej sťažnosti namieta, že žiadosti Obvodnému oddeleniu Policajnému zboru zasielala neoprávnená osoba (súdna tajomníčka), je v tejto súvislosti potrebné dať do pozornosti § 6 ods. 1 písm. f) a § 6 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské súdy v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého: „predseda súdu môže poveriť justičných čakateľov a súdnych tajomníkov, aby v trestných veciach samostatne vykonávali tieto jednoduché úkony vyhradené podľa Trestného poriadku predsedovi senátu (samosudcovi): opatrenia potrebné na výkon trestu odňatia slobody. „Súdni tajomníci a justiční čakatelia môžu na základe poverenia predsedu súdu vykonávať v trestnom konaní podľa pokynov predsedu senátu (samosudcu) aj iné úkony súvisiace s výkonom rozhodnutia.“ Z uvedeného je zrejmé, že žiadosť adresovanú Obvodnému riaditeľstvu Policajného zboru, podpísanú súdnou tajomníčkou nie je možné považovať za úkon vykonaný neoprávnenou osobou. Pokiaľ ide o druhý výrok napadnutého uznesenia, týkajúci sa zamietnutia žiadosti odsúdeného na zrušenie medzinárodného zatýkacieho rozkazu, odsúdený v podanej sťažnosti namieta nedostatky medzinárodného zatýkacieho rozkazu spočívajúce v uvedení nesprávnej právnej úpravy premlčania výkonu trestu, v uvedení údajov podľa nesprávnych ustanovení a v neuvedenie úkonov smerujúcich k výkonu právoplatne uloženého trestu. Podľa § 490 ods. 3 Tr. por. medzinárodný zatýkací rozkaz na účely vyžiadania obvineného z cudziny na trestné stíhanie musí obsahovať a) meno a priezvisko obvineného, dátum a miesto jeho narodenia, štátne občianstvo, adresu trvalého pobytu v Slovenskej republike a ďalšie dostupné údaje uľahčujúce jeho identifikáciu vrátane jeho popisu a fotografie alebo zistenie miesta jeho pobytu v cudzine, b) právnu kvalifikáciu trestného činu s uvedením príslušných zákonných ustanovení a opísanie skutkového deja s presným vyznačením času, miesta a spôsobu spáchania, c) doslovné znenie zákonných ustanovení, podľa ktorých sa trestný čin posudzuje, s uvedením zákonnej sadzby, ktorá je naň v zákone ustanovená, spolu s ustanovením o premlčaní, d) opis úkonov ovplyvňujúcich plynutie premlčacej doby, ak od spáchania trestného činu do vydania medzinárodného zatýkacieho rozkazu uplynuli viac ako tri roky. Podľa § 490 ods. 4 Tr. por. medzinárodný zatýkací rozkaz na účely vyžiadania odsúdeného z cudziny na výkon trestu odňatia slobody musí okrem údajov uvedených v odseku 3 písm. a) až c) obsahovať a) údaj, ktorým súdom a na aký trest bol odsúdený, ab) údaje o spôsobe zabezpečenia práv obhajoby obvineného v konaní, ak bol rozsudok vydaný v konaní proti ušlému, alebo v neprítomnosti, a znenie ustanovenia § 495. Podľa § 490 ods. 6 Tr. por. ak od spáchania trestného činu alebo právoplatného odsúdenia uplynuli do vydania medzinárodného zatýkacieho rozkazu viac ako tri roky, uvedú sa v zatýkacom rozkaze alebo v jeho samostatnej prílohe úkony smerujúce k trestnému stíhaniu osoby alebo k výkonu právoplatne uloženého trestu. Pokiaľ odsúdený v podanej sťažnosti namieta uvedenie nesprávnej právnej úpravy vo vzťahu k premlčaniu výkonu trestu, je v tejto súvislosti potrebné poukázať na vyššie konštatovanú totožnosť právnych úprav týkajúcich sa premlčania výkonu trestu v zmysle zákona č. 140/1961 Zb. a zákona č. 300/2005 Z.z. Z uvedeného vyplýva, že ak krajský súd uviedol v medzinárodnom zatýkacom rozkaze vo vzťahu k premlčaniu výkonu trestu § 68 zákona č. 140/1961 Zb., s poukazom na vyššie konštatovanú totožnosť právnych úprav ide len o formálne pochybenie, ktoré nemôže mať za následok zrušenie predmetného medzinárodného zatýkacieho rozkazu. V tomto smere neobstoja ani sťažnostné námietky odsúdeného týkajúce sa neuvedenia náležitostí medzinárodného zatýkacieho rozkazu podľa § 490 ods. 4 a § 490 ods. 6 Tr. por., pretože tieto náležitosti sú v predmetnom medzinárodnom zatýkacom rozkaze jednoznačne uvedené, konkrétne - údaje podľa § 490 ods. 4 písm. a), písm. b) Tr. por. na str. 2, údaje podľa § 490 ods. 6 na str. 4 a 5. Záverom možno v súhrne konštatovať, že sťažnostné námietky odsúdeného vo vzťahu k medzinárodnému zatýkaciemu rozkazu najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodné a z tohto dôvodu nemajú žiadny vplyv na platnosť vydaného medzinárodného zatýkacieho rozkazu. Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť odsúdeného E. Z. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.